

SÜG-Press

19. märts 2019

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 606

KOLMAPÄEVAST REEDENI

- K 20.03 14.30 Juhtkonna koosolek
14.00 Põhikooli mälumängu III v
15.00 Loeng "Sensoorsed kogemused ja autism" ruum 138
16.00 Nõukoja koosolek
- N 21.03 9.00 Känguru võistlus
- R 22.03 Keemiaolümpiaadi lõppvoor
Saaremaa Minitatipäevad, lühendatud tunnid
21.00 Kabaree
- L 23.03 Keemiaolümpiaadi lõppvoor
Ühiskonnaolümpiaadi lõppvoor
Saaremaa Minitatipäevad
- P 24.03 Saaremaa Minitatipäevad
Laulupeo II üldproov poistekooridele
- E 25.03 10.45 Klassivanemate koosolekud
13.00 Direktsiooni koosolek
- T 26.03 11.00 Loeng "Pildikesi surnud planeedilt" gümnaasiumile
16.00 Õpilasesinduse koosolek
17.00 SÜG vs KG võrkpall
Laulupeo II üldproov lastekooridele
- K 27.03 MK põhikooli näitemängupäev Astes
15.40 Ainekomisjonide esimeeste koosolek
- N 28.03 16.00 Väärrikate Ülikool
18.30 Ö-Ülikool
- R 29.03 14.00 Ujumise MV 1.-3. klass
15.30 Ujumise MV 4.-6. klass

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

- K 20.03 Janne Nurmik. Tervitus Hispaania vanimast sadamalinnast
- N 21.03 Direktsiooni info
- R 22.03 Irena Sink. Eelkooli tagasisidest
- E 25.03 Viljar Aro
- T 26.03 Jaanika Kask. Kuivnõela tehnika graafikas
- K 27.03 Triin Vallsalu, Diana Õun. Huvihariduskonverentsist
- N 28.03 Direktsiooni info
- R 29.03 Marika Mets. Taas HEV-õpilaste toetamisest koolis

TÄNAME!

Liis Ojasaar, Reet Lulla, Diana Õun — püha Patricku päeva korraldamise eest.

Reeli-Alli Kaesvelt, Liis Kala, Sirje Kreisman, Rita Ilves, Merle Prii — emakeelepäeval toimunud kogunemiste ja koodimängu korraldamise eest.

Matemaatikaõpetajad — π -päeva tähistamise eest.

Enn Laanemäe — tänu heade tulemuste eest KG vs SÜG koolidevahelisel korvpallivõistlusel tüdrukute ja poiste juhendamisel.

Kadri Pulk — tänu väga hea juhendamise eest 1.-3. klassi rahvastepalli lõppvõistluseks.

Merle Prii — õpilaste väga hea ettevalmistuse eest emakeele- ja lingvistikaolümpiaadide lõppvoorudeks.

Kabareetrupp, õpilasesindus, Varsakabi, teadusteater ja Argo ning Marju Kirss, Gerli Teras, Andreas Noor, Anu Ausmees, Reet Lulla, Mart Mölder, Liis Ojasaar, Henrik Pihl, Marju Roberts, Triin Vallsalu, Diana Õun — Jukukooli läbiviimise eest.

ÕNNITLEME!

Henri Paomees — Mister Abiturium 2019

Marie Eike Rebane (8.B) — lingvistikaolümpiaadi vabariikliku vooru 10.koht, olles ainus lõppvoorutsutsutud 8. klassi õpilane ja üks neljast põhikooli õpilasest.

Annemai Sepp (12.A) — emakeeleolümpiaadi vabariikliku vooru 9.koht.

Sander Teras (10.B) — emakeeleolümpiaadi vabariikliku vooru 15. koht.

ERIPREEMIA

Loomutruu esituse ja hea trupi sünergia eest: Saaremaa ühisgümnaasiumi **101. lend** — "Kosjalaul", tantsu autor **Jutta Loviisa Juht**, Koolitants vanuseastmes 10.–12. klass.

ÜLO VOUGLAIU KULDREEGLID

... nii haridussfääris kui elus üldse:

- Ära räägi teistele seda, mida nad võiksid ja peaksid ise avastama või välja mõtlema!

- Ära otsusta seda, mida võiksid ja peaksid teised otsustama; aita, keda vaja, pigem küsimuste kui soovistustega!

- Ära tee teiste eest ära seda, mida nad võiksid ja peaksid tegema!

- Ära arva, et jutust piisab! Võimalda inimestel tegutseda ja kogemuse varal veenduda, et jutt on õige ning rääkija küllalt arukas, aus ja heatahtlik!

- Vastutustunnet ja aktiivsust ei saa tekitada; need tekivad, kui inimene saab tegelikult (mitte mängult) osaleda otsustamises.

- Arvesta, et kasvatuslikud efektid kujunevad vaid tõeses situatsioonis; mängulises situatsioonis mõjuvad nii märkused kui kiitused nagu hane selga vesi.

- Subjekti arengumehhanismiks on looming. Loomingu eelduseks on vabadus ja iseseisvus, ent vabaduse kasutamise eelduseks on kord ja korraaustus. Vähe sellest, et korralageduses ei tule loomingust kuigi palju välja; korralageduses võivad loovisikud hukkuda.

- Rahvuslikuks põhirikkuseks on anne (andekus). Paraku on sageli nii, et kui Looja on kellegi suhtes olnud millegi poolest väga helde, on ta olnud samas millegi poolest ka üpris kitsi.

- Õppe ja kasvatusse kõige olulisemaid eeldusi – usaldust, austust, hoolivust, armastust jms, ei saa tekitada ega asendada.

- Iga laps ja ka valdav osa täiskasvanutest on erilised ning kordumatud! Igäihel on õigus kasvada imetlusväärseks ja kellelgi ei ole õigust kedagi nivelleerida (ühtlustada) või muul viisil kahjustada.

Haridusest, inimesest, elust, kultuurist, tööst, ühiskonnast ja paljust muust olulisest kirjutab Ülo Vooglaid oma vastilmunud 380-leheküljelises raamatus „Elanikust kodanikuks“. See on käsiraamat isemõtlejale, mida julgen soojalt soovitada.

Viljar Aro, koolijuht

REEDEL, 22.MÄRTSIL ON LÜHENDATUD TUNDIDEGA PÄEV

Tunni pikkus 30 minutit ning tunnid toimuvad järgmiselt:

1. tund 08.10 – 08.40
2. tund 08.45 – 09.15
3. tund 09.30 – 10.00
4. tund 10.15 – 10.45
5. tund 11.00 – 11.30
6. tund 11.45 – 12.15
7. tund 12.30 – 13.00
8. tund 13.15 – 13.45

Tööõpetuse buss väljub Upale järgmistel aegadel (sulgudes on Upalt väljumise aeg):

- 08.00 4.b klass (09.15)
09.23 4.a klass (10.35)
10.50 7.bce klass (12.05)
12.23 7.a klass (13.35)

Söömised on järgmistel aegadel:

- 10.35 – 1. – 2. klassid, alustavad 4. tundi kell 10.05
10.45 – 3. – 4. klassid
10.50 – 1. – 4. väikeklassid
11.30 – 5. – 9. klassid, alustavad 5. tundi kell 10.55
12.15 – gümnaasium, alustavad 6. tundi kell 11.40

Marek Schapel, õppealajuhataja

MINITEATRIPÄEVAD2019

Reede, 22.03

- 12.00-13.00 **Registreerimine**
13.15 **Avamine**
13.20-14.20 **Lõuna**
14.20-14.50 Tallinna Lilleküla G Kruikeeraja (Andres Jakovlev) – J. Tuuliku ainetel „Õhtu suurmeestega“
15.05-15.25 Rapla G Ega Vist (Krista Olesk) – omalooming rahvaluule põhjal „Vanapagana lood e. Kuidas maameest aidata“
15.40-16.10 Saaremaa ÜG Kreisid (Sirje Kreisman) – V.Uusberg, M. Kivastiku järgi „Vaim“
16.30-17.00 Kuressaare G Inspira (Tanel Ting) – trupp ja Gerly Otsa „Vaksal“ ainetel „Peegeldus perroonil“

17.15 - 18.00	Tallinna Et (Juta Teral ja Merleen Läänemägi) – I. von Zadow „Katt ja Fredda“
18.20-19.00	Saaremaa ÜG Krevera (Rita Ilves) – kompositsioon „Viis viimast“
18.45-19.45	Õhtusöök
20.15	Kabaree
22.30	Juhendajate ja žürii nõupidamine kooli kaminasaalis
23.00	Vaba lava
Laupäev, 23.03	
09.00-10.00	Hommiküsöök
10.00-10.50	Rakvere LN (Tiina Rumm) – R. Reinaus „Maailm, kuhu ma kuulun“
11.10-12.00	Hugo Treffneri G (Oliver Issak) – W. Shakespeare ja trupp „Kuningas Lear“
12.15-12.45	Tallinna ÜG (Roland Laos ja Siim Tõniste) – ühislooming „Mälu“
13.00-13.50	Tallinna 32. KK KOKK (Eva Kalbus) – M. Kivastik „Külmetava kunstniku portree“ - I vaatus
13.30-14.40	Lõuna
14.40-15.25	Rakvere G TA (Aili Teedla) – ühislooming (kogumiku „Õpetajat otsimas“ ja A. Reinla novelli „Nööp“ ainetel) „Nööp“
15.40-16.20	Viljandi G teatristuudio I (Silvia Soro) – trupi ühistöö „Mäng on läbi“
16.40-17.00	Saaremaa ÜG Krevera 2 (Rita Ilves) – A. Kitzbergi ja A.H. Tammsaare põhjal „Mari-Tiina-Karin“
17.20-18.05	Rapla G Riimimanda (Valter Uusberg) – E. Vetemaa „Jälle Püha Susanna e. armastuse kool“ ainetel V. Uusberg „Kadunud Poeg“
18.20-19.00	Jüri G Vaba Valik (Ingrid Mikk) – K. Hindrikuse „Sõna vägi on suurem kui sõjavägi“ ainetel „KINGitus“
19.20-20.10	Jõgeva Liblikapüüdja (Lianne Saage-Vahur) – J. Kunder „Kroonu onu“
20.00-21.00	Õhtusöök
21.15	Juhendajate ja žürii nõupidamine Keskaja Elamuskeskuses

21.00-21.45	Kontsert: Leana, Carlos & Kerman
22.15	Lustipidu ansambliga The Flangle Carlos

Pühapäev, 24.03

09.00-10.00	Hommiküsöök
10.00-10.50	Viljandi G teatristuudio II (Silvia Soro) – P. Pezin/I. Koff „Armunud vanamehed“
11.05-11.55	Väike-Maarja G Dramaarja (Riina Põldmaa) – R. Põldmaa „Kaetud surnud poeetidele“
12.10-12.50	Türi G Concordia (Marita-Karmen Tamme, Marleen Anderson) – M. Anderson „Surmatants“
12.45-13.45	Lõuna
14.30	Lõpetamine

Mõttespordi online-olümpiaadi kokkuvõte

Neljaetapiline olümpiaad on nüüd selleks korraks läbi, viimane võistlus toimus 13. märtsil. Olümpiaadil võisteldi neljal alal: male, kabe, gomoku ja sudoku ning kolmes vanuseastmes: algkool, põhikool ja gümnaasium. Osvõtjate arv on kasvanud (näiteks eelmisel aastal võistles algkooli arvestuses 459 õpilast, sel õppeaastal 550) ning heade tulemuste saavutamine on muutunud üha raskemaks. Välja on toodud iga ala ning kokkuvõtteks 10 parema hulka jõudnud meie kooli õpilased. Kõigi tulemustega on võimalik tutvuda mõttemängude kodulehel – www.vint.ee.

Male

Põhikooli võistkond (Illimar Kirss, Ekke Jaak Valge, Otto Tuuling, Marie Eike Rebane; Voldemar Kirss, Ron Sebastian Puistee, Kaur Vesberg) saavutas kokkuvõttes **4. koha**.

Gümnaasiumi võistkond (Karl Henry Teär, Uku Pärtel Rand, Triinu Jakson, Andres Sui, Paul Antsaar, Miko Pärn, Torm Vatsfeld, Kennar Kahju, Henry Noah Mägi, Joonas Tiitson, Kalev Kaasik, Vootele Mets) on kokkuvõttes **kolmas**.

Kabe

Gümnaasiumi võistkonnale II koht, individuaalselt Karl Henry Teär kokkuvõttes kaheksas.

Gomoku

Gümnaasiumi võistkond saavutas esikoha, kokkuvõttes Uku Pärtel Rand II koht, Karl Henry Teär III koht, Paul Antsaar kuues koht ning Henry Noah Mägi seitsmes koht.

Sudoku

Põhikooli võiskond saavutas kolmanda koha! Lisaks eelpool toodud nimedele aitasid sellele suurepärasele tulemusele kaasa veel Kristiin Pulk ning Liset Isbel Karu. Iindividuaalselt Kristiin Pulgale 5. koht. Gümnaasiumile II koht. Koondtabelis mahtus esikümnesse Karl Henry Teär, koht lausa kolmas.

Koolide pingerida küll peetakse, aga siiamaan seda ei avalikustata.

Õnnitleme võitjaid ja täname osalejaid. Suured tänud ka Triinu Jaksonile ning algklasside juhatajatele abi eest korraldamisel.

Arne Loorpuu

PÜHA PATRICKU PÄEVA TÄHISTAMINE

Püha Patricku päev (iiri Lá Fhéile Pádraig, inglise St. Patrick's Day) on tavaliselt 17. märtsil tähistatav katoliiklikku päritolu usupüha, millest 20. sajandil kujunes ülemaailmselt tähistatav iiri kultuuri püha, mis sai nime Iirimaa tuntuima kaitsepühaku, püha Patricku järgi. Püha Patricku päeva kombestik on tähtsal kohal roheline värv, mida peetakse Iirimaa sümboliks. Kantakse rohelist värvi või rohelist ristikehinalhega rõivaid, märke, linte ja muud atribuutikat.

Tähistamiseks iiri püha Saaremaa Ühisgümnaasiumis, viisid inglise keele õpetajad möödunud nädalal läbi temaatilisi tunde; reedel oli koolisöökla menüüs rohkem rohelist köhupoolist. Reedel valiti ka parima kostüümiga kooli tulnu. Selleks olid füüsika õpetaja Arne Loorpuu oma kahe modelli Tormi ja Vootelega ©.

Püha Patricku päeval korraldatakse paljudes maades rongkäike. Tänapäeval on kõige lühem Püha Patricku päeva paraad USAs Arkansases Hot Springis, kus paraadil osalejad läbivad 30-meetrise teekonna.

Selle teadmise juures korraldasime koolis reedel rongkäigujooksu võistluse. Rohelisse riietunud jooksjatel tuli üksteisel käest kinni hoides joosta

umbes 30 meetrit slaalomit. Kui algklasside õpilaste hulgas oli ka paar õnnetut kukkumist, siis põhikooli ja gümnaasiumi õpilased näisid lustivat täiega - südamest naeru oli tõesti palju. Lõbusa ettevõtmise eesmärk sai täidetud juba ainuüksi sellega, et vähemalt kolme põhikooli klassi õpilased said veeta kogunisti kaks vahetundi liikudes ja ilma mobiiltelefonideta!

Ehkki suures plaanis võitis sport ja ühistegevus, selgusid seegi kord ka kiiremad jooksjad.

Algklasside esikolmikusse mahtusid 4.a, 2.a ja 1.d, vaprad osalejad olid ka 4.b, 3.a ja 3.b.

Põhikooli esikolmik oli 7.a, 5.b ja 8.b, vaprad osalejad olid veel ka 5.c/5.f, 5.a ja 9.a ning **gümnaasiumi esikolmik** 12.c, 10.c ja 10.b.

Rongkäigujooksu sponsoriteks olid võõrkeele õpetajad Liis Ojasaar ja Reet Lulla, korraldajad Liis Ojasaar, Reet Lulla ja Diana Õun.

Kokkuvõtte tegi **Liis Ojasaar**

1.-3. KLASSI RAHVASTEPALLI FINAAL

7. märtsil toimus Kohilas Eesti Koolispordi Liidu Dumle rahvastepalli 1.-3. klassi finaal. Poistel oli võistlemas 9 meeskonda ja tüdrukutel 7 naiskonda.

Tüdrukud mängisid läbi kõikide võistkondadega, et selgitada parim naiskond. Võideti küll mõned geimid, kuid vastased olid meist siiski tugevamad ja osavamad, nii et meie tüdrukutel tuli leppida 7. kohaga.

Poisid mängisid see-eest kahes alagrupis. Oma alagrupi võitsid meie poisid kindlalt. Võib-olla läksime seetõttu poolfinaalidesse liiga enesekindlalt ning pidime tunnistama teiste paremust. Lõppkokkuvõttes saavutasid meie poisid 4. koha. Südikasse meeskonda kuulusid Jesse Esna (3.b), Hugo Sarapuu (3.b), Reio Viil (3.b), Steven Mägi (3.b), Uku Vesberg (2.a), Marten Aus (2.a), Reio Markkus Lepp (2.d), Sten Robin Noor (2.a). Naiskonnas võistlesid Johanna Altmets (3.b), Birgit Raamat (3.d), Loore Birkenfeldt (3.b), Mirell Õiemets (3.b), Katarina Lember (3.d), Marin Ool (3.d), Sade Lee Jürisson (2.a), Luisa-Mari Kuusk (2.a).

Edukat harjutamist järgmiseks aastaks!

Juhendaja **Kadri Pulk**

EMAKEELEPÄEV 1.A KLASSIS

Neljapäeval, 14.märtsil tähistas 1.a klass emakeelepäeva klassisisese luulekonkursiga.

Juba varem oli iga laps välja valinud ühe toredate luuletuste ning selle pähe õppinud. Emakeelepäeval said kõik õpilased klassi ees teistele esitada eesti ilusat luulet. Luuletajatest oli esindatud Leelo Tungal, Ellen Niit, Contra, Anna Haava jt kõik luuletused olid eakohased ja hästi valitud. Oli lustakaid, õpetlikke ning eesti keele ilu rõhutavaid luuletusi. Luuletund kujunes kõigile tõeliseks naudinguks, sest esitused olid voolavad ja vabad, julged ja veenvad, emotsionaalsed ja siirad, vahetud ja säravad.

Usun, et lapsed said juurde hea esinemiskogemuse ja meelde jääva emakeelepäeva.

Täna lapsi selle kauni elamuse eest! Täna vanemaid lastele üliägedate luuletuste leidmise eest!

Tänutundega, **õp Margit**

KODUTÜTARDE MEEDIA LAAGER 2019

Mis on sotsiaalmeedia?
Kuidas saada likejaid juurde?
Milline peab postitus olema ,et see lugejatele silma jääks?
Mis on brändimine?

8.-10. märtsil toimus Tallinnas kodutütarde ja noorkotkaste meedialaager. Laagris osalesin koos Kuressaare Vanalinna kooli kodutütred

Luise Allega. Kokku said ägedad noored üle Eesti. Laagri põhisuund oli meedia ja Youtube.

Koduseks ülesandeks oli vaja välja mõelda kolm positiivset ja kolm negatiivset iseloomulikku tunnust kodutütarde ja noorkotkaste organisatsiooni kohta. Meie põhieesmärk oli leida mooduseid, et noored kotkad ja kodutütred oleksid maailma ägedaim noorteorganisatsioon. Soovime, et rohkem noori meiega ühineks. Tihti arvatakse, et kodutütred ja noorkotkad on ainult sõjaline tegevus ja paraadil käimine ning samastatakse meid pioneeridega. Tegelikuses tegeleme me ka palju muuga: põnevad laagrid, väljasõidud üle Eesti, viktoriinid, paraadid jne.

Laagris mõtlesime üheskoos ideid, mida ühiskonnale näidata: tutvustavad lühivideod meie lahedatest tegevustest, jutud ajakirjanduses (noortepärased ja mitte lohisevad), Facebooki ja Instagrami pildid jne. Meid juhendas ka kuulsa youtuuber Marti Hallik.

Ta soovitas meil olla eriline ja silmatorkav.

Tutvustati ka fotograafiat ja põnevaid võtteid, kuidas ilusaid pilte saada, näiteks kasutada jäätise külmakotti, et õues hea peegeldus saada.

Saime teada headest programmidest, kuidas videoid kokku miksid (näiteks Movie Maker, Lightroom ja xGimp jne).

Saime teada, kuidas kirjutada ajalehte artikleid. Katsetasime ka neid ise läbi tehes.

Täname Iiris Prosat vahva ja õpetliku laagri eest.

Eliise Kask, 9.A

OMALOOMINGU LEIUNURK

Eesti keele säilimise ohud ja võimalused

Eesti keel on üks meie rahvusidentiteedi tugitalasid. Selle säilitamine on ääretult tähtis, kuna ilma keeleta kaob kultuur palju kiiremini ning enam ei aita rahvarõivaste kandmine ega rahvustoitude söömine. Meie keele väiksuse juures tuleks appi võtta mõned abinõud selle vältimiseks.

Kõige olulisemaks on eesti keele staatuse säilitamine ja laiendamine Eestis. Meil on olnud võimalus luua ja hoida oma riiki, mida paljudel väiksematel kui suurematel pole olnud. See on enamasti viinud nende vähenemise või väljasuremiseni. Ideaalseks näiteks on meie hõimurahvad liivlased, vadjalased ning isurid. Põhiliseks probleemiks on emakeelse hariduse puudumine. Heal juhul algkooli või põhikooli tasemel on see võimalik, kuid rahvuslik eliit, kes elu edasi viib, saab tekkida ainult tänu ülikooliharidusele. Selle koha pealt on Eesti riik heal järjel, kuigi viimasel ajal on kirgi kütnud ingliskeelsete erialade kiire suurenemine. Siinkohal tuleks venekeelne põhi- ja gümnaasiumiharidus viia üle eesti keelele, mis pikas perspektiivis suurendab üliõpilaste arvu või vähemalt hoiab stabiilsena, sest oma mõju annab ka noorte arvu vähenemine. Muidugi ka praegu tulevad osad vene emakeelega õpilased

eestikeelsetesse ülikoolidesse, aga väga paljud lähevad Venemaale õppima. Nende jaoks on see mugavam.

Oluliseks keele mõjutajaks on kahtlemata internet. Paljudel seadmetel puudub eesti keelele seadistamise võimalus. Õnneks on see koht viimaste aastatega paranenud, näiteks Microsoft Windows' operatsioonisüsteem, mida kasutab suurem osa interneti olemasoluga inimestest, on emakeelde üsna hästi kohandatud. Kohati tundub mulle kui tavakasutajale kentsakas lugeda inglise keelest eesti keelde tõlgitud käsklusi, mis keeleekspertide poolt on heaks kiidetud. Probleemiks on erinevate aplikatsioonide eesti keel, mis on tihti otse tõlgitud või üldse puudub. Sel juhul tarbija loobub tõlkest ja lepib vöökeelega. Rakenduste loojate koha pealt vaadates on see arusaadav, sest pole mõtet kulutada suuri summasid ühte imeväikesse keelde tõlkimisele. Siinkohal peaks sekkuma riikidevaheline regulatsioon. Üksi ei suudaks meie riik tehnikahiitudele vastu seista, sest vastasel juhul oleks neil soodsam turu väiksuse tõttu siit lahkuda. Kui Euroopa Liit kehtestaks seaduse väikekeeltesse tõlkimise kohta, hakkaksid tehnoloogiaettevõtted juba rohkem arvestama. Paraku võib jääda ka EL väikeseks, seda just hiiglaste võrdluses. Nüüd tuleb vaadata juba enamiku gigantide kodumaa tõttu üle Atlandi Ühendriikide suunas, aga ka seal seatakse pigem enda ärihuvid esiplaanile. See tähendab, et tähtsam on suurem kasum kui üks väike keel.

Meie keele hoidmine on tähtis ja suurt rolli mängib selles Eesti Vabariik ning rahvusvaheline koostöö.

Carl-Juhan Meri, 9.A

KOLMAPÄEVAL ALGAB KEVAD ☺

